

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 8P/229/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723203782
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Banský
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2023:6723203782.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Petrom Banským vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1. A. B., nar. XX. XX. XXXX, občan SR, 2. C. B., nar. XX. XX. XXXX, občan SR, 3. C. D., nar. XX. XX. XXXX, občan SR, 4. A. E. B., nar. XX. XX. XXXX, občan SR, 5. F. D., nar. XX. XX. XXXX, občan SR, všetky maloleté deti bytom u matky, maloleté deti zastúpené kolíznym opatrovníkom: Mesto Detva, deti rodičov matky: G. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, XXX XX F., občan SR, a otca maloletých detí A. B. nar. XX. XX. XXXX, C. B. nar. XX. XX. XXXX a A. E. B. nar. XX. XX. XXXX: A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX Detva, t. č. bytom I. XXX/XX, XXX XX A., J. K., občan SR, otec maloletých detí C. D. nar. XX. XX. XXXX a F. D. nar. XX. XX. XXXX neuvedený, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen o zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti starej matky L. D., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. XXX/XX, XXX XX F., občan SR a o zverenie maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, takto

rozhodol:

I. Súd zrušuje rozsudok Okresného súdu Zvolen sp. zn. 11P/2/2019 zo dňa 12. 07. 2019, ktorým boli maloleté deti A. B. nar. XX. XX. XXXX, C. B., nar. XX. XX. XXXX, C. D. nar. XX. XX. XXXX, A. E. B. nar. XX. XX. XXXX a F. D. nar. XX. XX. XXXX zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky L. D., nar. XX. XX. XXXX.

II. Súd maloletého A. B. nar. XX. XX. XXXX, C. B. nar. XX. XX. XXXX, C. D. nar. XX. XX. XXXX, A. E. B. nar. XX. XX. XXXX a F. D. nar. XX. XX. XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky G. D., nar. XX. XX. XXXX.

III. Otec A. B., nar. XX. XX. XXXX je povinný prispievať na výživu maloletého A. B. nar. XX. XX. XXXX, C. B. nar. XX. XX. XXXX a A. E. B. nar. XX. XX. XXXX výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na každé dieťa zvlášť počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku vždy do 18.-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen sa domáhal, aby súd zrušil rozsudok Okresného súdu vo Zvolen sp. zn. 11P/2/2019, ktorým boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky L. D.. Zároveň žiadal, aby súd maloleté deti B. a D. zveril do osobnej starostlivosti matky a otca A. B. zaviazal prispievať výživným na maloletého A., C. a A. E. B.. Svoj návrh odôvodnil tým, že predmetným rozsudkom boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky L. D.. Dôvodom bola tá skutočnosť, že matka maloletých detí nastúpila na výkon trestu odňatia slobody a otec neposkytoval potrebnú starostlivosť. Maloletí C. a F. D. v rodnom liste nemajú otca uvedeného. Od zverenia maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti Úrad

práce, sociálnych vecí a rodiny bol s rodinou v pravidelnom kontakte a boli vykonávané opatrenia za účelom zisťovania či je výchova maloletých detí v ich najlepšom záujme. Stará matka zabezpečovala starostlivosť o vnúčatá na primeranej úrovni, pričom od januára 2022 sa vyskytli určité skutočnosti a to najmä u maloletého A., kedy sa začali objavovať výrazné výchovné problémy. Následne sa tieto problémy začali objavovať aj u C.. Otec na výchove maloletých detí žiadnym spôsobom neparticipoval. S matkou boli deti aj v telefonickom kontakte a niektoré boli matku pozrieť aj vo výkone trestu. Matka sa v máji 2023 vrátila z tohto výkonu, pričom pri rozhovore uviedla, že potrebuje čas, aby si upravila svoje pomery. Nasťahovala sa k svojej matke a k deťom, kde sa aj v súčasnosti nachádza. Pri rozhovore so starou matkou v júli 2023 táto prezentovala, že sa jej zhoršil zdravotný stav, pričom ju čakali odborné vyšetrenia, pri ktorých sa neskôr zistilo, že po operácii pľúc mala zhubný nádor. Absolvovala už mesačné liečenie vo M. N. a tiež vie, že bude musieť začať postupovať liečbu na onkologickom oddelení. Starostlivosť o maloleté deti v tejto dobe prevzala ich matka G. D., pričom uviedla, že chce aj naďalej poskytovať svojim deťom starostlivosť. Otec maloletých detí žije v Českej republike, kde si založil zrejme novú rodinu a podľa vyjadrenia starej matky ako aj matky deti boli u neho na pobyte. Na základe týchto skutočností žiadajú, aby súd rozhodol tak ako je vyššie uvedené.

2. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

3. Z rozsudku Okresného súdu Zvolen sp. zn. 11P/2/2019 zo dňa 12. 07. 2019 súd zistil, že maloleté deti B. a D. boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky L. D. s tým, že rodičia boli zaviazaní prispievať na maloleté deti výživným vo výške 30% zo životného minima. Z odôvodnenia predmetného rozsudku vyplýva, že súd mal dokazovaním preukázané, že starostlivosť o všetkých päť maloletých detí zabezpečuje navrhovateľka – stará matka maloletých detí. Matka maloletých detí nemôže zabezpečovať túto starostlivosť z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody, pričom otec tiež nezabezpečuje starostlivosť, nakoľko sa väčšinou zdržiava v Českej republike. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny bolo zistené, že stará matka dobre zabezpečuje predmetnú starostlivosť, pričom jej v tomto pomáhajú aj ďalšie dve dospelé deti. Matka maloletých detí s návrhom súhlasila a otec aj napriek komunikácii s kolíznym opatrovníkom sa k veci nevyjadril. Kolízny opatrovník navrhol vyhovieť predmetnému návrhu. Na základe týchto skutočností súd predmetnému návrhu vyhovel.

4. Súd z rodných listov maloletých detí zistil, že otcom maloletého A. B. je A. B. a matkou G. D., že otcom maloletého C. B. je A. B. a matkou G. D., že v rodnom liste maloletej C. D. je otec neuvedený ako matka je uvedená G. D., že v rodnom liste A. E. B. je ako otec uvedený A. B. a ako matka G. D., že v rodnom liste maloletého F. D. je otec neuvedený a ako matka je uvedená G. D..

5. Súd zo správy ÚVTOS Nitra zistil, že matka maloletých detí bola vo výkone trestu odňatia slobody od 17. 01. 2019 do 17. 05. 2023. Bola zaradená do práce od 09. 09. 2019, jej hrubá pracovná odmena bola vo výške 1.268,- EUR. Táto mala nahlásenú vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom.

6. Súd zo správy Sociálnej poisťovne zistil, že matka maloletých detí nie je evidovaná v registri poistencov Sociálnej poisťovne a otec nie je evidovaný v registri poistencov Sociálnej poisťovne a nemá vyplácanú žiadnu dávku.

7. Súd zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zistil, že matka maloletých detí je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi od júna 2023 vo výške 74,- EUR. Otec maloletých detí nie je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a nie je vedený ako uchádzač o zamestnanie.

8. Súd zo správy Mestského úradu Detva zistil, že matka maloletých detí po návrate z výkonu trestu v mesiaci máj 2023 sa dostavila na Mestský úrad v F., kde bol dohodnutý čas kedy a kde dovykonáva uloženie trestu povinnej práce. Zostáva jej ešte vykonať 70 hodín. Menovaná sa trestu povinnej práce zúčastnila asi trikrát po 4 hodiny. Počas pobytu v Detve nebola prejednávaná v komisii na ochranu verejného majetku.

9. Súd zo správy z prešetrenia rodinných pomerov u maloletých detí zistil, že pani

D. žije spolu s deťmi v dvojizbovom nájomnom mestskom byte, kde maloleté deti žili aj so starou matkou. Táto asi pred dvoma týždňami sa presťahovala dočasne k synovi, aby si oddýchla, pričom starostlivosť o deti prebrala v plnej miere matka. Matka uviedla, že s návrhom na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti súhlasí a chce, aby jej deti boli zverené do osobnej starostlivosti. Od príchodu z výkonu trestu sa začala podieľať na jej výchove. Následne bola vyhľadaná aj stará matka maloletých detí v domácnosti syna O. A.. Uviedla, že asi dva týždne je u syna v jednoizbovom nájomnom byte, pričom odišla sem, aby si oddýchla, pretože je chorá a pri deťoch nemala úplný pokoj. Musí cez deň ležať kým sa jej nezahojí rana po operácii. Podľa doručených správ s inštitúciami, ktoré maloleté deti navštevujú s týmito komunikuje matka. Matka prisľúbila, že bude riešiť aj výchovné problémy, ktoré sa objavujú u syna A. a C.. Starostlivosť čo sa týka stravy, hygieny, ošatenia a domácnosti bola vždy na dobrej úrovni. Stará matka začala mať problémy s výchovou maloletého A., C. a aj F. na čo pravidelne upozorňovali príslušné inštitúcie. Matka po príchode v máji 2023 začala preberať starostlivosť o svoje deti, začala sa zapájať do rodinného života detí. Stará matka vzhľadom na svoj nepriaznivý zdravotný stav prestala deťom poskytovať osobnú starostlivosť, ktorú v plnej miere prevzala matka maloletých detí.

10. Súd sa pokúsil zistiť aj prostredníctvom Magistrátu Mesta Most, kde by sa mal v súčasnosti otec nachádzať na adrese I. XXX/XX, A., správu o otcovi ako aj bližšie skutočnosti, avšak toto sa mu nepodarilo, pričom zo správy vzišla odpoveď, že sa im nepodarilo skontaktovať s otcom maloletých detí. Otec napriek výzve, aby sa k predmetnému návrhu vyjadril, tento zostal nečinný a preto súd jeho názor žiadnym spôsobom nemal zistený.

11. Matka maloletých detí na pojednávaní konanom dňa 17. 10. 2023 uviedla, že ona navrhuje, aby súd jej zveril maloleté deti do jej výchovy a opateru a vzhľadom na zdravotný stav jej matky, ktorej sú v súčasnosti maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, táto bola zrušená, pretože táto sa už o nich nemôže starať. Poukázala aj na to, že v minulosti urobila chyby, za ktoré teda sa hanbí a ktoré teda sa už podľa nej nebudú opakovať. Stará matka na pojednávaní uviedla, že ona súhlasí s predmetným návrhom a to predovšetkým z toho, že v súčasnosti sa už o maloleté deti stará ich matka a zároveň ona má zlý zdravotný stav a teda takúto výchovu by nezvládala.

Zástupca navrhovateľa uviedol, že oni doporučujú návrhu vyhovieť. Poukazujú na to, že v súčasnosti rodina je aj monitorovaná a taktiež poukázali, že vzhľadom na zdravotný stav starej matky jedinou osobou, ktorá sa o tieto deti v súčasnosti môže starať je ich matka, pričom otec o tieto deti neprejavuje záujem.

Zástupca kolízneho opatrovníka taktiež poukázal na to, že žiadajú, aby súd návrhu vyhovel v celom rozsahu.

12. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. (ďalej len „zákon o rodine“) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

13. Súd vzhľadom na znenie § 45 ods. 1 zákona o rodine poukazuje na tú skutočnosť, že maloleté dieťa môže byť zverené do náhradnej osobnej starostlivosti takej osobe, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobnostné, najmä zdravotné a morálne vlastnosti života s tým, že bude zaručovať náhradnú starostlivosť. Vzhľadom na predmetné dokazovanie mal súd preukázané to, že v súčasnosti stará matka, ktorej boli maloleté deti zverené do náhradnej osobnej starostlivosti už z dôvodu zdravotného stavu nemôže vykonávať nad týmito deťmi náhradnú osobnú starostlivosť. Na základe tejto skutočnosti, keďže ona už nezvláda výchovu maloletých detí z dôvodu, tak ako bol prezentovaný, najmä čo sa týka zdravotných komplikácií tak súd túto náhradnú osobnú starostlivosť zrušil.

Okrem iného súd poukazuje na tú skutočnosť, že aj samotné nariadenie náhradnej osobnej starostlivosti rozsudkom Okresného súdu Zvolen č. k. 11P/2/2019-124 je jednou zo skutočností, pre ktoré bola

náhradná osobná starostlivosť nariadená, keďže matka nastúpila na výkon trestu odňatia slobody a otec sa o maloleté deti žiadnym spôsobom nestaral. Na základe tohto teda odpadli základné dôvody pre uvedenú náhradnú starostlivosť, pričom jedným je zdravotný stav starej matky maloletých detí, druhým dôvodom je, že v súčasnosti už matka nevykonáva trest odňatia slobody a môže sa o maloleté deti starať.

14. Podľa § 28 ods. 1 zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä
a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa,
b) zastupovanie maloletého dieťaťa,
c) správa majetku maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 36 ods. 1 zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. 6) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

16. Podľa § 65 ods. 1 zákona o rodine ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

17. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

19. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

20. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

21. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

22. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

23. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

24. Čo sa týka zverenia maloletých detí do starostlivosti matky súd tu poukazuje na to, že otec troch maloletých detí B. sa o tieto žiadnym spôsobom nestará. Na základe tej skutočnosti mal súd preukázané, že jedinou osobou, ktorá sa o maloleté deti B. stará je v súčasnosti matka. Preto otázku zverenia maloletých detí do výchovy a opatery matke súd mal vyriešenú tým spôsobom, že otec dlhodobo neprejavuje o maloleté deti taký záujem, aby mohol zabezpečovať ich výchovu a preto súd tieto maloleté deti zveril do starostlivosti matky. Zároveň čo sa týka maloletých detí D. a to Dáriusa a Patrície, tieto v rodnom liste nemajú ako otca uvedeného A. B. a preto po zrušení náhradnej osobnej starostlivosti tieto boli zverené do starostlivosti matke.

25. Čo sa týka určenia výživného v tomto prípade súd určoval výživné otcovi len na maloleté deti, kde je on zapísaný ako otec a to u A., C. a A. E. B.. Výšku výživného súd určil v zmysle § 62 ods. 3 zákona o rodine, nakoľko sa súdu žiadnym spôsobom nepodarilo zistiť majetkové pomery otca, ktoré by odôvodňovali určenie vyššieho výživného. Zároveň tak matka ako aj stará matka maloletých detí nevedeli žiadnym spôsobom súdu uviesť skutočnosti, z ktorých by súd mohol vychádzať pri určení inej výšky výživného ako 30% zo životného minima.

26. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku.

§ 45 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 28 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z .

§ 36 ods. 1 zák. č. 36/0005 Z. z.

§ 65 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z .

§ 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 75 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z .

§ 76 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z.

§ 52 zák. č. 161/2015 Z.z .

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, písomne (§ 362 C. s. p.).

Podanie urobené v listinnej podobe treba doložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis prílohy mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 C. s. p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných záležitostiach (§ 127 ods. 1 C. s .p.) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 C. s. p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia sa dáva podľa § 376 C. m. p.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 389 ods. 1, 2 C. s. p., t. j.

1.odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak:

a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala je patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,

c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo

d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

2.ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2 C. s. p. odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej, zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo.